

ČEŠTÍ BOBISTÉ

Prvně na olympiádě: 1948

Do roku 1945 vznikly bobové dráhy v Aši, Dubí či Jablonci nad Nisou. Na olympiádě v roce 1948 zajel český dvojbob i čtyřbob shodně 14. místo, pak byly boby jako buržoazní sport na okraji zájmu. Čtveřice Puškár, Kobián, Džmura a Polomský uspěla na zimních hrách v letech 1994 a 1998. Zatím nejvíc zazářil dvojbob Danilevič-Gomola, který vyhrál v roce 2007 evropský titul.

Pilot i brzdaři stisknou roztláčováky, mají chuť šmiknout i nějakou tu světovou velmoc. Snad jim pojedou kudly. Že nerozumíte? Klid, vše vysvětlíme. Takhle trénuje český čtyřbob na olympiádu. V posilovně a s kovovým vozíkem, v atletickém tunelu.

HOP! A JEDEM BEZ RAZÍTEK!

Děláš atletiku. Nejlepší sprint, překážky nebo trojskok. Šanci máš i jako ragbista nebo kulturista. Podvědomě tě přitahuje nebezpečí a rychlost a pak se od někoho dozvíš o partě bláznů, kteří létají po světě ledovými koryty vměstnaní do železné patrony.

Tak se člověk kolem dvacitky nejčastěji vmísí mezi bobisty. Ale pozor, ještě předtím tě pořádně vykrmí, neomezuj se – protože sprinter váží okolo pětasedmdesáti kil, zatímco ideální bobista by měl vážit až k metráku, a s takovým přítěžkem na těle se člověku najednou sprintuje o dost hůř.

Proč zrovna metrák? Je to skoro středoškolská rovnice: aby železný bob padal ledovou dráhou co nejrychleji, musí být logicky co nejtěžší, zároveň v součtu nesmí posádka se strojem vážit víc jak 630 kilogramů – tak kážou pravidla. Lze to dohnat olověným závažím, kterým se vycpe čelo bobu, ale praktičtější je, aby všichni bobisti měli zhruba stejnou hmotnost. Důvod? Těsně před závodem vám onemocní stabilní člen sestavy, náhradník váží o pár kil víc, a to se potom improvizuje a vymýšlí, kde ušetřit každé deko: v nouzi se závodí i bez slípů, bez ponožek, odmontovávají se narychlo i úchytky z helmy...

Hned tě ale na led nepustí, nejdřív se pilují starty, u nás na to mají v Liberci trenážer upevněný na kolejnicích. Když se ukáže, že ho umíš roztlačit a jsi sebehaný s ostatními tak, že bez ostudy naskočíš, vezmou tě zkraje sezony konečně na výlet – na dráhu. Nejbliž je to do saského Altenbergu. Nenápadná poznámka: je to nejšílenější dráha na světě!

1 NÁCVIK V LIBERCI. Takhle se cvičí rozběhy na jediném českém trenážeru. **2 NA OLYMPIÁDU!** Před zimními hrami v Soči dostal český čtyřbob nový lak. **3 PÉČE O KUDLY.** Na nožích záleží, starají se o ně i samotní jezdci. **4 VANCOUVER.** Na poslední olympiádě v roce 2010 startovaly hned dva české čtyřboby a jeden dvojbob.

„Nemůžeš jít do bobu s tím, že seš podělanej,“ říká Honza Kobián – třiačtyřicet let, pětkrát na olympiádě, v Naganu osmý na dvojbobu, jeden z nejlepších výsledků české historie. „Nesmíš se bát. To se už stalo víckrát – objevili jsme kluka, na trenážeru běhal skvělý časy, pak přijel na dráhu, viděl to a omluvil se, sorry, pánové. Jiný to vzdal poté, co se svezl dvakrát.“

A pokaždé si cestou nazvracel do helmy. „No a občas někdo dole vystoupí a nadšeně řekne – to bylo super!“

Pozor, ještě pořád nemáš vyhráno. Může se ukázat, že se v mrazu při minus dvaceti šku-beš – jsi při prudkých rozbězích náchylný k natržení svalů. To jsi o sobě v atletice zjistit nemohl, tam se sprintuje v teple.

Taky vám ten výběr ideálního bobisty připomíná výcvik astronautů?

Když ale všechno klapne, zlo-míš strach a máš auto a čas dojíždět na každotýdenní tréninky, dostaneš se brzy třeba až do národního áčka, najednou jezdíš světovou špičku. Motáš se v žebříčku kolem desítky patnáctky – tak dobří čeští bobisti už léta jsou. Přitom jich je u nás poskrovnu, celý svaz čítá něco přes dvě stě členů, na

vrcholové úrovni jich bobuje kolem třicítiky.

Ti nejlepší se teď sešli na víkendovém soustředění v Nymburce, aby se prověřilo, kdo se nejlíp hodí do čtyřbobové sestavy na olympiádu v Soči.

„Kluci mají vlastní trenéry, ale je potřeba výkony sladit. Já jako kondiční trenér sleduju hlavně fyziku,“ říká Honza Kobián.

Po snídani začínáme v posilovně.

I SRB MÁ DODÁVKU!

Vyhne se vtípkům o českých kokosech na sněhu. Jednak kluci, kteří teď zahřívají svaly na rotopedech a pak přejdou k čince, slyšeli tu supervrtipnou hlášku

jim v cíli mačkají palce i přítelkyně a manželky.

Především ale mají Angličané a jiní (které Češi umějí porazit) proti české reprezentaci (která si musí vystačit asi se 3 miliony) třicetinásobný rozpočet.

„Po závodě odevzdají bob mechanikům, navečeří se v restauraci a jdou si lehnout. Naši kluci vyrazí na nákup pro nějaké maso, namašují se maximálně tak mezi sebou, když nejsou líní,“ líčí praxi místopředseda českých bobistů Martin Bohman, který se chystá na svou třetí (a poslední) olympiádu.

Sociálně slabší reprezentace se od bohaté pozná už na parkovišti: velmoci přicestují velkými dodávkami, až obřími nákladáky, chudší výpravy soukromými auty s vlekem. Za největšího exota je chorvatský nadšenec Ivan Šola, který v triapadesáti objíždí evropské poháry se čtyřbobem na střeše auta.

„Už i Srb má dodávku!“ povzdychnou si kluci od činek.

Martin Bohman je chláchol: zrovna se mu podařilo dohodnout na spolupráci s Mercedesem, a tak trapnému a hlavně únavnému martýrii plahočení po silnicích osmdesátkou s přívěsem je i u české reprezentace šlus.

LUXUSNÍ SLOVENSKÁ OJETINA

Čím to, že se české těžké váhy, jak si bobisti přezdívali, dotýkají elity špičky a občas ji zaskočí – třeba loni pátým místem v německém závodě světáku?

„Úspěch záleží z třetiny na startu, z třetiny na pilotáži, z třetiny na technice,“ tvrdí Bohman.

Pilota má reprezentace výborného, jedenatřicátník Honza Vrba (v civilu se živí pokládáním izolací na střeších domů) má jako jediný olympiádu v Soči prakticky jistou. I starty jsou letos u čtyřky slušné.

A ta zbylá třetina? Co se míní technikou?

„Bob. Nový stojí kolem milionu a půl, na to nemáme, takže kupujeme ojetiny od Slováků, kteří mají solventního pilota. Teď naše áčková reprezentační čtyřka jezdí na bobu značky

JAMAJSKÁ POHÁDKA

V čem se americká komedie Kokosy na sněhu liší od skutečného olympijského příběhu?

Jamajští sprinteři selžou v kvalifikaci na letní olympiádu 1988, a tak se chtějí probouvat aspoň na hry zimní, do Calgary. Ukecají dvojnásobného zlatého olympionika v jízdě na bobech z roku 1968, aby je trénoval, a ten je do Kanady na vysněný závod doveče. To je příběh filmový z roku třiašedesát – dojíma-vý a úsměvný. Fikce se však dostává do sporu s realitou už tím, že zimní olympiáda se v osm-asmadesátém odehrávala před tou letní. A ani zbytek příběhu nepřipomíná pohádku; účast jamajského bobu v Calgary byl prostý marketingový kalkul amerických byznysmenů George Fitcha a Williama Maloneyho.

Nábor mezi špičkovými sprintery přes masivní anonci skončil blamáží, a tak většinu týmu zaplnili v říjnu 1987 jamajští vojáci – na povel.

Film se liší i v dalších faktech:

- Reálný jamajský čtyřbob finanční nouzi netrpěl, měl hned několik trenérů, výcvik probíhal v Kanadě a Rakousku.
- Do Calgary se vydal za Jamajku nejen čtyřbob, ale i dvojbob.
- Nebyl to jediný exotický tým v soutěži, startovaly tam i posádky z Mexika, Tchaj-wanu či Nizozemských Antil.
- Světová bobistická špička se v Calgary na outsidersy nedívala s despektem, mistři z NDR či Švýcarska exotickým amatérům fandili, půjčovali jim i vlastní vybavení.
- Posádka jamajského dvojbobu skončila třicátá z jedenačtyřiceti startujících; až za nimi se umístil tým Bulharska či Portugalska.
- Čtyřbob se ve filmu vybourá kvůli technické závadě na ovládání, ve skutečnosti se pilot Dudley Stokes úplně obyčejně dopustil jezdecké chyby.
- Film končí dojákem: Jamajčané nesou bob na ramenou do cíle. Ve skutečnosti ho do-tlačili do cíle pořadatelé, závodníci odkulhali, pilot Stokes měl navíc z předešlé jízdy zlomenou klíční kost.

TÝM. Zleva: brzdaři Michal Vacek, Dominik Dvořák, Dominik Suchý, Jan Stokláska a pilot Jan Vrba.

RITUÁL. Před každou olympiádou čeští bobisté navštíví tetovací salon, zde kérka Jana Kobiána.

POSILOVNA. Bobisté nenacvičují jen běhání a naskakování do stroje, spoustu času tráví i s činkami.

TAJEMNÝ LEXIKON TĚŽKÝCH VAH

šmiknout

porazit soupeře, přeskočit ho ve výsledcích

pilot

řidič bobu

brzdař

poslední člen posádky

razítko

jízva po spálenině způsobená odíráním těla o led po kolizi bobu v korytě; nejčastěji najdete razítko u bobisty na rameni či na lopatce brzdaře

kudly

nože, na kterých bob klouže

péra

nástavce, na něž se umísťují kudly

rajčáky

řídící mechanismus, kterým pilot koriguje jízdu

křídla

drobné výstupky u spodku čtyřbobu, které usnadňují naskakování

roztláčovací

madla, která se po rozběhnutí bobu sklopí

bačkory

dřevěné či hliníkové návleky usnadňující manipulaci s bobem a chránící kudly a péra při přepravě

V NEJPRUDŠÍ ZATÁČCE NA TEBE PŮSOBÍ AŽ PĚTINÁSOBNÁ GRAVITACE. PODOBNĚ JAKO PŘI STARTU DO KOSMU.

Singer, který si Slováci koupili před olympiádou v Turíně. Jezdí fakt super, perfektní materiál," pochvaluje si ojetinu Bohman.

Drobné úpravy si osobně šéfuje pilot, který nejlíp vycítí i kosmetickou změnu. Zdánlivě se nedá na bobu nic extra vycizelovat, ale světové týmy všelijak experimentují, aby jízda zrychlila o setiny – to jsou pak ty medaile.

„Třeba Američani spolupracují na designu s BMW. Roky

vývoje, miliony dolarů," prozrazuje Bohman.

To není vše. Klíčové jsou i kudly – nože, i tady se dá ukrátit pár setin jízdy.

„Aby se nedělaly rozdíly mezi bohatšími a chudšími reprezentacemi, ustanovilo se, že si všichni musí koupit stejný polotovar od jedné švýcarské firmy. Jak si ho pak ořezují k dokonalosti, záleží na jejich umu," říká Martin.

Běžná praxe: „Němci nebo

Američani si můžou dovolit koupit nožů víc, testují je. Ty, které nejedou, prodají jiným státům," doplní pilot Honza Vrba.

Laboruje se i s chemií: bohaté týmy testují kromě povoleného leštění nožů brusnými papíry mikronové hrubosti i tajemné přípravky. Na posledním mistrovství světa všechny dopálili Němci, když měli při standardní pilotáži zázračně o kilometr vyšší maximální rychlost než zbylá špička.

O pouhý kilometr za hodinu! A to se čtyřbob řítí dráhou až stopadesátkou.

KOSMICKÝ START DOLŮ

Příznávám, svezl bych se v ledové dráze fakt rád. Zřejmě o tom můžu jen snít, musel bych mít závodní licenci. Bez ní vás komisaři do bobu nepustí.

Kluci po lehkém obědě a pauze prohánějí v atletickém tunelu primitivní svařovaný vozík. Na vozíku závaží, naskočit se nedá, trénují se na něm výhradně rozběhy.

„V nejprudší a nejrychlejší zatáčce na tebe působí až pětinásobek gravitace.“

To je téměř podobná síla jako při kosmickém startu.

